

Santral venöz kateter yerleştirilmesi – venöz portlar

Santral venöz port (port kateteri veya "implante edilebilir venöz giriş portu" olarak da bilinir), göğsünüzün ön tarafında cildin altına yerleştirilen küçük, yuvarlak plastik veya metal bir haznedir; cilt altına yerleştirildiğinde küçük bir tümsek gibi hissedilir. Hazneye bir tüp (kateter) bağlıdır. Bu kateter, boyunda bir toplardamara yerleştirilir ve buradan göğsün ortasındaki büyük toplardamarlara geçer.

Port kateteri olarak da bilinen bir venöz port örneği

Bu işlemin bana faydası nedir?

En büyük faydası, enjeksiyon veya kanül (el veya kol toplardamarlarına yerleştirilen ve birkaç günde bir değiştirilmesi gereken küçük tüpler) yerleştirmek için tekrarlayan iğne yapılmasına gerek kalmamasıdır. Portlar, uzun süreli ilaçların veya besinlerin verilmesi, kan testlerinin alınması ve sık tarama yaptırıyorsanız bilgisayarlı tomografi kontrastının enjekte edilmesi gibi çeşitli amaçlar için kullanılabilir. Port, ihtiyaç duyulduğu sürece güvenli bir şekilde yerinde bırakılabilir.

İşlem için nasıl hazırlanmalıyım?

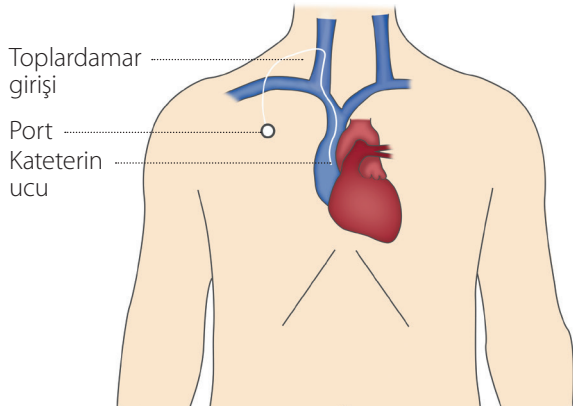
İşlemden önceki 6-8 saat aç kalmanız istenebilir. Eğer ilaç kullanıyorsanız lütfen hekiminize söyleyin. Bazı ilaçların, özellikle kan pıhtılaşmasını etkileyen ilaçların işlem öncesinde kesilmesi veya değiştirilmesi gerekebilir.

İşlem

İşlem genellikle lokal anestezi ile uyanık olarak gerçekleştirilir, ancak bazen uykulu hissetmenize neden olacak sakinleştiriciler verilebilir. Lokal anestezi, cildi kısa süreliğine uyuşturmak için kullanılır. Bebeklerde ve çocuklarda ise çoğunlukla genel anestezi uygulanır. İşlem genellikle 30-45 dakika sürer.

Göğüs bölgenizde işlem yapılacak bölge sterilize edildikten sonra, cilde lokal anestezi uygulanır ve port haznesi yerine yerleştirilir. Hazneye bağlı kateter, cilt altından boyun bölgesine getirilir. Boyun cildine ikinci bir küçük kesi açılarak (insizyon) buradan cilt altındaki bir toplardamara ultrason eşliğinde bir iğne ilerletilir. Daha sonra X-ışınları (floroskopi) yardımıyla göğüsteki bir toplardamara ince bir kılavuz tel ilerletilir. Tel üzerinden küçük içi boş bir tüp gönderilir, tel çıkarılır ve port kateterinin kateter kısmı toplardamardaki yerine ilerletilir.

Boyundaki kesi tek dikiş veya yapıştırıcı ile kapatılır. Göğüsteki kesi derin dikişlerle, ciltteki kesi dikiş veya yapıştırıcıyla kapatılır. Sağlık personeli ve hemşireler cilt altındaki "şişliği" el ile bularak ve ciltten hazneye iğne yaparak damar içi ilaçları verebilir. Hazneye verilen ilaçlar, kateterden santral toplardamara geçecektir.

Venöz port

Bu port, aynı zamanda kan testleri için ve sık sık tarama yaptırıyorsanız bilgisayarlı tomografide kontrast madde enjekte etmek için de kullanılabilir. İşlem sonunda kateter çıkarılır ve giriş bölgesi kapatılır. Delinmiş arterden kanama olasılığını azaltmak için 12 saate kadar yatak istirahati istenebilir.

Riskleri nelerdir?

Kesi açıldığında küçük bir kanama riski vardır. Santral venöz kateter, kan dolaşımı ile doğrudan temasta olduğundan, işlem sonrası enfeksiyon riski bulunmaktadır.

Az da olsa göğsün delinmesi ve akciğerin sönmesi riski de vardır, ancak bu durum son derece nadirdir ve başka bir tüp ile akciğeri yeniden genişleterek kolaylıkla tedavi edilebilir. Kateter tıkanabilir veya yerinden çıkabilir. Bu durum bazen düzeltilebilirken zaman zaman kateterin değiştirilmesi gerekir.

İşlem sonrası neler olabilir?

Servise geri döneceksiniz ve santral venöz kateter hemen kullanıma hazır olacaktır. Damar içi sedasyon uygulanmadıysa, işlemden kısa süre sonra bir şeyler yiyip içebilirsiniz. Genel anestezi sonrası kendini kötü hissetme, kusma veya boğaz ağrısı olabilir.

Kateterin yerleştirildiği bölgede geçici olarak rahatsızlık hissedebilirsiniz, ancak parasetamol ile (alerjiniz yoksa) kolaylıkla kontrol altına alınabilir.

Pansumanların bakımını nasıl yaparım? Takip planı nedir?

Kullanılan bandaj türüne göre değişir. Genellikle yara kapatıcı bantlar (küçük yapışkan kağıt bantlar) kullanılır ve beş gün veya daha fazla yerlerinde kalıp sonrasında kendiliğinden düşmeleri beklenir. Boyun bölgesine dikiş atıldıysa dikişin 5-7 gün sonra alınması gerekir. Hekimler bazen göğüs kesisini eriyen dikişler ile kapatır, bu dikişlerin alınması gerekmez. Sağlık personeli, ne zaman dikişlerin/pansumanların alınacağı ve yaranın kontrol edileceği konusunda size net bilgi verecektir. Aile hekiminiz veya aile hekiminizin hemşiresi bu işlemleri yapabilir, bu nedenle hastaneye tekrar gelmeniz gerekmez.

Tedaviniz devam ettiği müddetçe port kateteri yerinde kalacaktır. Artık ihtiyaç kalmadığında, kateter lokal anestezi ile çıkarılabilir (çocuklarda genellikle genel anestezi kullanılır). Port kateteri çıkarılırken küçük bir kanama riski bulunur. Sağlık çalışanları, işlem sonrası bölgeye birkaç dakika süreyle baskı yaparak bu riski en aza indirir.

www.cirse.org/patients

Bu belge genel tıbbi bilgiler içerir. Bu belgede yer alan bilgiler profesyonel tıbbi tavsiye, tanı veya tedavi yerine kullanılmamalıdır.